

Sygn. akt IV P 35/16

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Puławach IV Wydział Pracy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Michał Krasowski

Protokolant st. sekr. sądowy Agnieszka Rzepkowska

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2016 r. w Puławach

sprawy z powództwa D. B.

przeciwko Zespołowi Szkół Ogólnokształcących Nr (...) (...) w R.

o "trzynastkę" - dodatkowe wynagrodzenie roczne

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża powódki kosztami procesu.

Sygn. akt IV P 35/16

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do tutejszego Sądu w dniu 7 maja 2015 roku powódka D. B. wniosła o zasądzenie na jego rzecz od pozwanej Samorządowej Administracji Szkół i Przedszkoli w R. dodatkowego wynagrodzenia rocznego tzw. „trzynastki” za rok 2014.

W uzasadnieniu pozwu D. B. wskazała, iż w ramach zastępstwa zatrudniona została jako nauczycielka religii w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr (...) (...) w R. w terminie od 3 lutego 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku w wymiarze 8/18 etatu. Prócz tego otrzymała ekwiwalent za 28 dni urlopu wypoczynkowego. Poza tym pracowała również w zastępstwie za nauczycielkę religii w terminie od 15 września 2014 roku do 8 października 2014 roku. Powódka podnosiła, iż w związku z w/w zatrudnieniem nie otrzymała tzw. „trzynastki”, chociaż została zatrudniona na zastępstwo zgodnie z organizacją pracy szkoły, umożliwiającej zatrudnienie nauczyciela po rozpoczęciu roku szkolnego. D. B. wykazywała zasadność swojego roszczenia powołując się również na to, iż dyrektor szkoły wytypował ją do tego wynagrodzenia do organu prowadzącego (k. 2).

W odpowiedzi na pozew z dnia 19 czerwca 2015 roku (data prezentaty) pozwana Samorządowa Administracja Szkół i Przedszkoli w R. nie uznała powództwa i wniosła o jego oddalenie, jednocześnie wskazując, iż nie była ona pracodawcą powódki, gdyż D. B. była zatrudniona w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr (...) (...) w R.. Samorządowa Administracja Szkół i Przedszkoli w R. jest natomiast jednostką organizacyjną Gminy R. powołaną do sprawowania nadzoru i obsługi administracyjno – finansowej szkół i przedszkoli samorządowych prowadzonych przez Gminę R. (k. 9).

Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2015 roku Sąd Rejonowy w Puławach wezwał do udziału w sprawie po stronie pozwanej Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr (...) (...) w R. (k. 14).

Pozwany Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr (...) (...) I w R. w odpowiedzi na pozew z dnia 23 lipca 2015 roku (data prezentaty) również nie uznał powództwa i wnosił o jego oddalenie, wywodząc, iż D. B. nie została naliczona tzw. „trzynastka” za 2014 rok, z uwagi na brak wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 6 miesięcy (k. 16).

Wyrokiem z dnia 8 września 2015 roku Sąd Rejonowy w Puławach odrzucił przedmiotowy pozew przeciwko Samorządowej Administracji Szkół i Przedszkoli w R. (pkt 1), zasądził od Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr (...) (...) w R. na rzecz D. B. kwotę 855,26 zł (pkt 2), wyrokowi nadał rygor natychmiastowej wykonalności (pkt 3), zaś w pkt 4 nie obciążył pozwanego Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr (...) (...) w R. kosztami procesu (k. 37).

Apelację od powyższego wyroku, w zakresie pkt 2 i 3, złożył pozwany Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr (...) (...) w R. zgłaszając zarzut nieważności postępowania, jak również naruszenia przepisów prawa materialnego tj. art. 48 Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela w zw. z art. 2 ust. 1, 2 i 3 Ustawy z dnia 12 grudnia 1997 roku o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników sfery budżetowej poprzez błędną wykładnię cytowanego przepisu w zakresie przyjęcia, iż powódka D. B. jako nauczyciel nabyła prawo do dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2014 rok i została zatrudniona zgodnie z organizacją pracy szkoły w stanie faktycznym jednoznacznie wskazującym, że powódka nie została zatrudniona zgodnie z organizacją pracy szkoły, ale na zastępstwo i w roku 2014 nie przepracowała 6 miesięcy (k. 44-47).

W odpowiedzi na apelację powódka D. B. podniosła dodatkowo, iż przy uwzględnieniu okresu za który otrzymała ekwiwalent urlopowy przepracowała w roku 2014 u pozwanego okres 6 miesięcy i 20 dni (k. 58).

Na skutek apelacji pozwanego Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 19 stycznia 2016 roku uchylił zaskarżony wyrok w punkcie II, zniósł postępowanie w zakresie rozprawy z dnia 4 września 2015 roku i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Puławach do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego (k. 72).

Powyższe stanowiska procesowe strony podtrzymały przed tutejszym Sądem w toku ponownego rozpoznania przedmiotowej sprawy. Na rozprawie w dniu 22 kwietnia 2016 roku D. B. popierała powództwo, zaś pozwany Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr (...) (...) w R. nie uznawał powództwa, wnosił o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko co do meritum sprawy zawarte w apelacji (k. 85-85v).

Sąd Rejonowy w Puławach ustalił, co następuje:

W dniu 27 stycznia 2014 roku D. B. zawarła z Zespołem Szkół Ogólnokształcących Nr (...) (...) w R. umowę o pracę na okres od dnia 3 lutego 2014 roku na czas określony tj. do dnia 30 czerwca 2014 roku w wymiarze 8/18 etatu jako nauczyciel religii. Zatrudnienie powódki nastąpiło w związku z rezygnacją nauczyciela religii z pracy w pełnym wymiarze etatu (k. 3, 17, akta osobowe, zeznania powódki).

Na podstawie art. 66 ust. 2 Karty Nauczyciela z dnia 26 grudnia 1982 roku w związku z rozwiązaniem w/w umowy o pracę zawartej w dniu 27 stycznia 2014 roku pozwany przyznał D. B. ekwiwalent pieniężny za 28 dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego (k. 3, 19, akta osobowe).

W dniu 15 września 2014 roku strony zawarły kolejną umowę o pracę na okres od dnia 15 września 2014 roku na czas nieobecności katechetki pani D. M. przebywającej w sanatorium tj. do dnia 8 października 2014 roku w wymiarze pełnego etatu nauczyciela religii (k. 3, 18, akta osobowe).

Dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr (...) (...) w R. sporządził w dniu 7 stycznia 2015 roku dla Samorządowej Administracji Szkół i Przedszkoli w R. wykaz pracowników uprawnionych do dodatkowego wynagrodzenia rocznego, w którym wymieniona była również powódka (k. 20-23).

Pismem z dnia 24 lutego 2015 roku Samorządowa Administracja Szkół i Przedszkoli w R. poinformowała, iż D. B. nie zostało naliczone dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2014 roku, z uwagi na brak przepracowania wymaganego okresu u danego pracodawcy tj. co najmniej 6 miesięcy (k. 24).

Wyżej ustalone okoliczności stanu faktycznego niniejszej sprawy miały charakter bezsporny, gdyż nie były kwestionowane przez żadną ze stron, w szczególności strona pozwana nie kwestionowała żadnych okoliczności faktycznych podnoszonych w toku postępowania. Dodatkowo zaś znajdują one pełne potwierdzenie w wyżej powołanych dokumentach złożonych do akt sprawy przez strony, jak również znajdujących się w dołączonym odpisie akt osobowych powódki. Sąd obdarzył wiarygodnością złożone do akt sprawy dokumenty. Żadna ze stron nie podważała bowiem ich wiarygodności, zaś Sąd z urzędu również nie znalazł podstaw do zakwestionowania ich prawdziwości, autentyczności i rzetelności. Analogicznie Sąd ocenił zeznania powódki, które uczynił podstawą ustalenia stanu faktycznego, odnośnie trybu i przyczyny nawiązania z nią stosunku pracy w roku szkolnym 2013/2014, tym bardziej, iż okoliczności te zostały przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną (art. 229 k.p.c.).

Sąd Rejonowy w Puławach zważył, co następuje:

Powództwo D. B. jest niezasadne z uwagi na objęcie nim żądania zasądzenia na jej rzecz od pozwanego Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr (...) (...) w R. dodatkowego wynagrodzenia rocznego tzw. „trzynastki” za 2014 roku, do którego to wynagrodzenia, zdaniem Sądu, nie nabyła ona prawa, w świetle ustalonego wyżej stanu faktycznego i obowiązujących przepisów Ustawy z dnia 12 grudnia 1997 roku o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 1144).

Zgodnie bowiem z art. 48 Ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 191) nauczycielowi przysługuje dodatkowe wynagrodzenie roczne na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 12 grudnia 1997 roku o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej. Ustawa ta stanowi zaś w art. 2 ust. 1, iż pracownik nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w pełnej wysokości po przepracowaniu u danego pracodawcy całego roku kalendarzowego. Pracownik, który nie przepracował u danego pracodawcy całego roku kalendarzowego, nabywa prawo do wynagrodzenia rocznego w wysokości proporcjonalnej do okresu przepracowanego, pod warunkiem, że okres ten wynosi co najmniej 6 miesięcy (art. 2 ust. 2 w/w ustawy), przy czym przepracowanie co najmniej 6 miesięcy warunkujących nabycie prawa do wynagrodzenia rocznego nie jest wymagane m.in. w przypadku nawiązania stosunku pracy w trakcie roku kalendarzowego z nauczycielem i nauczycielem akademickim zgodnie z organizacją pracy szkoły (szkoły wyższej) (art. 2 ust. 3 pkt 1 w/w ustawy).

W pierwszej kolejności należało zatem ustalić, jaki okres w 2014 roku powódka D. B. przepracowała u pozwanego Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr (...) (...) (...) w R. i czy okres ten wyniósł co najmniej 6 miesięcy.

D. B. w roku kalendarzowym 2014 zawarła z pozwanym Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr (...) (...) (...) w R. dwie umowy o pracę. Z tytułu pierwszej umowy z dnia 27 stycznia 2014 roku powódka wykonywała pracę w okresie od 3 lutego 2014 roku do 30 czerwca 2014 roku tj. przez okres 4 miesięcy i 26 dni. Następnie, na podstawie umowy z dnia 15 września 2014 roku faktycznie świadczyła pracę od dnia zawarcia umowy do dnia 8 października 2014 roku tj. przez okres 24 dni. Łącznie po zsumowaniu powyższych okresów i przyjęciu, że miesiąc liczy się za dni trzydzieści (art. 114 k.c. w zw. z art. 300 k.p.) należało uznać, iż powódka faktycznie (efektywnie) przepracowała u pozwanego w roku kalendarzowym 2014 okres 5 miesięcy i 20 dni.

Wbrew stanowisku powódki do powyższego okresu nie można zaliczyć niewykorzystanego przez D. B. urlopu wypoczynkowego w wymiarze 28 dni, za który wypłacono jej ekwiwalent pieniężny.

Wskazać bowiem należy, iż zgodnie z art. 171 § 1 k.p. w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny. Prawo do urlopu przysługuje pracownikowi, a więc osobie świadczącej pracę na podstawie stosunku pracy bez względu

na podstawę prawną jej powstania. Oznacza to, że podstawową przesłanką roszczenia o urlop jest istnienie stosunku pracy. Wypłata ekwiwalentu pieniężnego dopuszczalna jest w sytuacji ściśle określonych przepisami prawa (art. 171 k.p.), jednak roszczenie to jest surogatem urlopu, a zatem nie może być odmiennie traktowane (wyrok SN z 10 października 1980 roku, sygn. I PRN 100/80, baza LEX nr 14555). Roszczenie to zatem nie kształtuje samego stosunku pracy, w szczególności czasu jego trwania. Wyraził to wprost Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 lutego 1980 roku (sygn. I PRN 6/80, OSNC 1980/9/175), zgodnie z którym wypłacenie pracownikowi ekwiwalentu pieniężnego w razie niewykorzystania przysługującego mu urlopu z powodu rozwiązania stosunku pracy (art. 164 § 2 i art. 171 § 1 pkt 1 k.p.) nie przedłuża czasu trwania umowy o pracę o skonsumowany przez ekwiwalent okres urlopu. Tym bardziej zatem okresu takiego urlopu nie można uznać za „okres przepracowany”, w rozumieniu Ustawy z dnia 12 grudnia 1997 roku o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej.

W świetle powyższego D. B. nie przepracowała, wymaganych przepisem art. 2 ust. 2 Ustawy z dnia 12 grudnia 1997 roku o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej, co najmniej 6 miesięcy a zatem nie nabyła prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2014 roku, na podstawie tego przepisu.

Zdaniem Sądu, powódka nie spełniła również przesłanki do nabycia prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego za rok 2014 na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 1 w/w Ustawy, gdyż nawiązanie przez nią przedmiotowych stosunków pracy z pozwanym nie nastąpiło „zgodnie z organizacją pracy szkoły”, w rozumieniu tego przepisu.

Podkreślić należy, iż wyliczenie przypadków z art. 2 ust. 3 w/w Ustawy, uprawniających do nabycia prawa do dodatkowego wynagrodzenia rocznego, mimo nieprzepracowania 6 miesięcy, ma charakter wyczerpujący i jako wyjątek od ogólnej reguły nie może podlegać wykładni rozszerzającej (wyrok SN z dnia 18 października 2011 r., I PK 263/10, Baza LEX nr 1001281).

W przepisach prawa nie zostało zdefiniowane pojęcie „organizacja pracy szkoły”, w szczególności definicji takiej nie zawiera ani Ustawa z dnia 12 grudnia 1997 roku o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej, ani Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela. Wobec braku ustawowej (legalnej) definicji wskazanego pojęcia, w piśmiennictwie podnosi się, iż należy je interpretować zgodnie z jego potocznym rozumieniem, czyli jako ogół prac, proces i warunki wykonywania czynności prowadzonych przez szkołę, które odbywają się w danym czasie, zgodnie z góry ustalonym planem. Wobec tego takie czynniki jak np. organizacja roku szkolnego, zmienność pracy szkoły, rozkład poszczególnych zajęć w roku szkolnym są elementami organizacji pracy szkoły (tak M. S., Dodatkowe wynagrodzenie roczne nauczycieli. Komentarz praktyczny, opublikowano ABC nr 91020, Baza Lexa).

Na podstawie powyższej wykładni, należy zgodzić się z dalszą konstatacją wyżej zacytowanej autorki, iż nawiązanie z nauczycielem stosunku pracy od dnia 1 września jest zgodne z organizacją pracy szkoły – organizacja roku szkolnego mieści się bowiem w pojęciu „organizacja pracy szkoły”, gdyż organizacja roku szkolnego jest elementem organizacji pracy szkoły. Prawo do trzynastki nie przysługuje nauczycielowi za rok kalendarzowy, w którym został zatrudniony po dniu 1 września (tak też stanowisko MEN z dnia 4 grudnia 2009 r., DS-WPZN-AB-401-02/09, www.rp.pl wydanie z dnia 4 grudnia 2009 roku).

Analogiczne stanowisko zaprezentował Andrzej Barański (Andrzej Barański, Joanna Rozwadowska-Skrzeczyńska, Maria Szymańska, Karta Nauczyciela. Komentarz., Komentarz do art. 48 ustawy - Karta Nauczyciela, opublikowano: LEX, 2014), zgodnie z którym użyte, w art. 2 ust. 3 pkt 1 Ustawy z dnia 12 grudnia 1997 roku o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej, określenie "nawiązanie stosunku pracy w trakcie roku kalendarzowego z nauczycielem [...] zgodnie z organizacją pracy szkoły" wskazuje, że uprawnienie do wynagrodzenia rocznego dotyczy nauczycieli, z którymi stosunek pracy został nawiązany z początkiem roku szkolnego, tj. 1 września.

Sąd Rejonowy w Puławach, w składzie rozpoznającym przedmiotową sprawę, podziela powyższe zapatrywania doktryny przedmiotu i przytoczoną wykładnię normy art. 2 ust. 3 pkt 1 Ustawy z dnia 12 grudnia 1997 roku o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej, ograniczając stosowanie tego

przepisu, co do zasady, tylko do przypadków nauczycieli, z którymi stosunek pracy został nawiązany z początkiem roku szkolnego. A contrario, dyspozycja tego przepisu nie obejmuje stosunku pracy nawiązanego z nauczycielem w trakcie roku szkolnego, tak jak to miało miejsce w przypadku powódki w roku szkolnym 2013/2014 i 2014/2015. Ponadto, odnosząc się konkretnie do przedmiotowej sprawy, umowa o pracę zawarta w związku z zastępstwem nieobecnego nauczyciela lub na skutek zmiany (ograniczenia) wymiaru czasu pracy innego nauczyciela, nie zostaje zawarta „zgodnie z organizacją pracy szkoły”, która zakłada wykonywanie czynności prowadzonych przez szkołę, zgodnie z góry ustalonym planem. W tym aspekcie planowość organizacji pracy szkoły wyraża się w zatrudnieniu nauczyciela przynajmniej na cały okres dydaktyczny czyli pełny rok szkolny. Okoliczności towarzyszące nawiązaniu stosunków pracy z powódką miały, w tym znaczeniu charakter wtórny i wyjątkowy a jako takie nie mieściły się w pojęciu „organizacji pracy szkoły”.

Zatem roszczenie powódki o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr (...) (...)w R. dodatkowego wynagrodzenia rocznego tzw. „trzynastki” za 2014 roku nie znajduje podstawy prawnej, co skutkowało oddaleniem rozpatrywanego powództwa D. B..

Orzeczenie w przedmiocie kosztów niniejszego procesu znajduje uzasadnienie w treści art. 102 k.p.c. Przepis ten stanowi, iż w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Na podstawie powyższego przepisu Sąd nie obciążył powódki, jako strony przegrywającej, kosztami procesu, uznając, iż ocena zasadności jej roszczenia wymagała poczynienia rozważań prawnych a dodatkowo na przeświadczenie powódki o słuszności jej żądania wpłynął sam pozwany zgłaszając ją do Samorządowej Administracji Szkół i Przedszkoli w R. jako osobę uprawnioną do dodatkowego wynagrodzenia rocznego z tytułu świadczonej pracy w 2014 roku.

Z tych względów, na podstawie przytoczonych przepisów, Sąd orzekł jak sentencji wyroku.